

บทคัดย่อ

การเปรียบเทียบลักษณะบางประการของบัวฝรั่ง (จำนวน 7 พันธุ์) และบัวสายเขตร้อน (จำนวน 6 พันธุ์) มีแผนการทดลองแบบ RCBD จำนวน 3 ซ้ำ คือ ฤดูร้อน (เมษายน - มิถุนายน 2558) ฤดูฝน (กรกฎาคม- กันยายน 2558) และฤดูหนาว (ตุลาคม - ธันวาคม 2558) ปลูกที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ศึกษาลักษณะคุณภาพได้แก่ สีกลีบดอก ความชื้นของกลีบดอก ขนบนก้านดอก, ทรงดอกบานการ, การออกดอก, ผสมตัวเองติด, และ viviparous ส่วนลักษณะปริมาณ คือ ความยาวก้านดอก, เส้นผ่านศูนย์กลางดอก และจำนวนดอกต่อต้น ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางสถิติ พบว่า ลักษณะปริมาณทั้ง 3 ลักษณะของพันธุ์บัวฝรั่ง และบัวสายเขตร้อน มีความแตกต่าง ($p < 0.05$) ซึ่งพันธุ์การค้า คือพันธุ์วันวิสาข์ มีความยาวก้านดอกสูงสุดคือ 3.94 ซม. พันธุ์ลูกผสมใหม่ เบอร์ 2 มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางดอกสูงสุดคือ 8.17 ซม. และพันธุ์พื้งบัวดี (พันธุ์การค้า) มีจำนวนดอกต่อต้นสูงที่สุดคือ 6 ดอก นอกจากนี้ พันธุ์ลูกผสมใหม่ เบอร์ 1 และ เบอร์ 3 มีแนวโน้มที่จะให้ลักษณะความยาวก้านดอกและจำนวนดอกต่อต้นได้ดี เช่นเดียวกับพันธุ์การค้า กรณีของพันธุ์ทดลองขวัญให้ค่าทุกลักษณะสูงที่สุดแต่ไม่สามารถขยายพันธุ์แบบ viviparous ได้ พันธุ์ลินซี วู้ด, พันธุ์มะเหมี่ยว, พันธุ์ไมอามี โรส และพันธุ์ลูกผสมใหม่เบอร์ 1 พบการขยายพันธุ์แบบ viviparous และผสมตัวเองได้ ส่วนอิทธิพลของปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เกิดจากการปลูกทั้ง 3 ฤดูกาล พบนัยสำคัญในลักษณะความยาวก้านดอกและจำนวนดอกต่อต้นเท่านั้น

The phenotypic evaluation was performed by hardy waterlilies and tropical waterlilies. The experimental design was a RCB with 3 replications in warmest season (April-June, 2015), rainy season (July-September, 2015) and cold season (October-December, 2015) at Rajamangala University of Technology Tawan-Ok, Bangphra Campus. Eight qualitative and three quantitative characters were determined viz. petal color, number of petals, stem hairs, flower shape, stem length, flower size, number of flowers per plant self- compatibility, viviparous. In the study, results showed significant differences among quantitative characters both hardy waterlilies and tropical waterlilies. The Wanvisa had the longest flower stem and Pink beauty gave the highest number of flowers per plant. The New Hybrid no. 2 had the largest flower size. Moreover, New Hybrid no.1 and no.3 gave a long flower stem and a great flower number per plant indicating a better cultivar as the commercial ones. The King of Siam (Chalongkwan) showed the highest of all traits, except viviparous character. Linsay wood, Chompumamueaw, Miami rose and new hybrid no.1 were found viviparous character and self-compatibility. Effect of environment (3 seasons) was significant in stem length and number of flowers per plant.